

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNASŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 „ — „
Na štvrt roka ... 1 „ 20 „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stípcového
nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Sláva Bohu na výsostach.

Na nivách betlehenských boli pastieri a stráž nočnú drzali nad svojim stádom.

A hľa, anjel Pána stál vedľa nich a jasnosť Božia obklúčila ich a báli sa bázňou veľikou.

I riekol im anjel: «Nebojte sa, lebo hľa zvestujem vám radosť veľkú, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa nám dnes Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán v meste Dávidovom. A to vám bude znamenie: naleznete nemluvniatko plienkami obvinuté a položené v jaslach».

A hneď s anjelom bolo množstvo zástupov nebeských, chváliacich Boha a riekajúcich:

«Sláva na výsostach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle».

A prijdúc do Betlehema, chválili a vebili Boha, že všetko, čo videli a slyšali, bolo tak, ako im povedané bolo!

Čo predpovedal anjel pastierom na betlehenských nivách, vyplnilo sa všetko doslovne, ako o tom svedčí dejepis pokolenia ľudského celej doby od narodenia Krista Pána až po dnes.

Spasiteľ bol a bude vždy radosť všetkému ľudu. Obyvateľom skvostných palácov tak, ako chudobných vo skrovných chalupách. Mocnárom a kráľom tak, ako jednoduchým občanom. Pán Ježiš Kristus Spasiteľom a Vykupiteľom je celeho pokolenia ľudského. To v jasličkách betlehenských plienkami obvinuté božské nemluvniatko je pánom nad všetkými stáročiami, krajinami a národami. Ako skrovné bolo jeho narodenie, tak vznešený, bo najsvätejší bol jeho život. V nevýslovnej chudobe narodil sa jednorodný Syn Boží ako človek v maštálke betlehemskej

a pretrpkou smrťou na hore Kalvárie vykúpil a spasil celý svet. Víťazstvom svojim nad smrťou a hriechom oslávil živého Boha, Otca svojho na výsostach nebeských a zabezpečil pokoja a blahoslavenstva časného i večného všetkým ľuďom, čo sú dobrej vôle.

Preto my veriaci kresťania a katolíci, čo nie z obyčaje, lež s nábožnou myslou pospiechame v štedrý večer na utiereň do chrámu Božieho, aby sme sa klaňali narodenému Spasiteľovi celeho sveta, čc radostné piesne prespevujeme o slávnom jeho príchode, nábožným životom a vrúcnyimi modlitbami usilujeme sa v srdciach našich pripraviť mu hodnejší stánok, ako mal niekedy v maštálke betlehemskej. Nenasledujme svet v jeho chybách, hriechoch a záhubných obyčajoch. Bo veď vidíme, že vo svete mnohí obdivujú múdrosť, dobrotu a vynikanie celej bytnosti Spasiteľa nad pokolením ľudským, ale predsa nechcejú ho uznať za svojho Boha, Pána a Kráľa. Hrozná nevera šíri sa svetom. Ľudia chatrní, čo sa za učeních vydávajú, zapierajú Božstvo Spasiteľa Ježiša Krista. Toto neznabožstvo bolo voľakedy pátrať len v triedach, takrečených výnimečných, teraz ale bohužiaľ začína sa ono lapať aj pospolitého ľudu. Sú to smutné následky čítania záhubných spisov a zlej, ba nekresťanskej výchovy. Veď ale len nemúdry človek praví v srdci svojom, že Ježiš nenie jednorodný Syn Boží, a preto aj nenie v srdci jeho pokoja a v bezbožnej mysli dobrej vôle. Život takého je prázdny a rozorvaný, bo srdce každého človeka je nespokojné, kým sa neuspokojí v Bohu. Dľa kresťanskeho zvyku stavajú si ľudia vianočné stromky, ozdobujú ich mnohými

svetlielmi a i ten najchudobnejší snaží sa v štedrý večer dieťkam svojim radosť učiniť dajakým darčekom. My všetci sme dieťky jedného Otca v nebesiach a všemohúci Boh nemohol nám učiniť väčšieho potešenia, ako keď nám poslal jednorodného Syna svojho, aby nás vykúpil a spasil. Či ale svet s vďačnosťou prijíma Syna Božieho, ako vianočný darček? O mnohých sa musí povedať, že Spasiteľa nechcú prijať. Zdráhajú sa klaňať jeho Božstvu, v srdciach nechovajú a v živote neprejavujú skutkami, ducha Ježiša Krista.

Prišiel na tento svet Pán Ježiš, a tí, ku ktorým prišiel, nechcejú ho prijať. Chceme sa o tom presvedčiť? Mnohé mocnárstva a vlády, ktoré sú povolané spravovať osudy millionov ľudí, za ktorých zomrel Pán Ježiš na kríži, prenasledujú jeho sväté učenie a tú cirkev, ktorú na tomto svete založil. Vo Francúzsku zhabali majetky cirkevné, chrámy Pána znesväcujú, sluhov Božích, kňazstvo prenasledujú, a to všetko preto, bo nechcejú prijať Pána Ježiša, ktorý na svet prišiel preto, aby spasil ľudské pokolenie. V Taliansku, keď o všetko olúpili katolícku cirkev, keď ju celkom potupili a pohanili, keď miestodržiteľ Pána odkázaný je na jeho bydlisko vo Vatikáne ako väzeň, teraz ešte aj vyučovanie náboženstva vytvoril chcujú zo všetkých ústavov učebných, ba ešte aj zo škôl ľudových. S akými citami svätia veriaci kresťania pamiatku narodenia Krista Pána v takých krajinách, kde cirkev a jeho sväté učenie tak hrozne prenasledujú neverci?

V našej drahej vlasti kresťanská ľudová strana bojuje zmužile za to, aby tá veľká radosť, ktorú ohlasoval pastierom anjel na nivách betlehenských, stala sa všetkému ľudu, aby v celom živote verejnom sláva bola vzdávaná Bohu večnému, aby srdcia všetkých tried ľudu naplnil sladký pokoj a aby nasledovaním učenia Pána Ježiša všetci ľudia dosiahli blahoslavenstva večného a časného. Za všetko toto bojuje kresťanská ľudová strana odhodlane vo verejnom živote a v zákonodarstve krajinskom. Cirkev svätá rímsko-katolícka potrebná je obrany. Kresťanská ľudová strana odhodlane a s celým dôrazom jej vážností vystupuje za práva cirkve a nášeho sv. náboženstva. Ľud náš potrebný je osvety. Kresťanská ľudová strana s veľkými obetami šíri

osvetu v Duchu Pána Ježiša medzi ľuďom v početných shromaždeniach a spisbou. Ľud náš potrebný je pokoja. Kresťanská ľudová strana za povinnosť si pokladá i v tomto nasledovať učenie Pána Ježiša a preto ohlasuje a šíri pokoj vo všetkých vrstvách ľudu ešte aj vtedy, keď vydaná je prenasledovaniu a osočovaniu najnespravodlivejším. Bodaj by ľud náš nasledoval slová kresťanskej ľudovej strany, ktorými ona neustále ohlasuje pokoj všetkým vrstvám ľudu. Nastal by vtedy pokoj v dedinách, kde ho teraz na mnohých miestach niet, veriaci nasledovali, ctíli a milovali by svojich duchovných pastierov, ktorí z ustanovenia Božieho účinkujú medzi nimi a nazívali by vospolok v duchu Pána Ježiša. Radosť veľká naplnila by srdcia ľudu a sláva Boha na výsostach zmáhala by sa na tejto zemi. Toto ohlasuje, za toto bojuje kresťanská ľudová strana!

Ak jednoduchým spôsobom, lež šlachetným srdcom vzdávali chválu Pánu pastieri betlehenski za zvestovanie narodenia Spasiteľa, podobne v duchu poníženosti prosme aj my všemohúceho, aby srdcia a mysle naše naplnil duchom betlehenským, svätosťou života nazaretského, aby sme účastní boli milostí obety na hore golgotskej a v duchu pokoja slávilí vždy Pána Boha na výsostach!

Hor sa do ľudovej Jednoty katolíckej!

Utvorila sa ľudová Jednota katolícka. Jej vodcovia sú: *Štefan Rakvsky*, biskup *Ottokar Prohászka* a *Mikuláš Zboray*. Kolo zástavy kresťanskej ľudovej strany shrňať sa má ľud katolícky celej krajiny, ako v jednom tábore v ľudovej Jednote katolíckej.

Organizácia ľudovej Jednoty katolíckej rozprestierať sa má po všetkých krajoch a stranách našej vlasti.

Nenie dosť na tom, keď sa ľud organizuje v jednej dedine, v jednom okrese, v jednej stolici, *lež všade, kdekoľvek sa nachodia katolíci, treba utvoriť bezodkladne ľudovú Jednotu katolícku*. Práca a snahy naše len tak poistia nám víťazstvo, keď všetci katolíci razom postavlia sa na nohy a keď každý jednotliviec svedomite vyplní svoju povin-

nosť v tých veľkých prácach, aké čakajú na nás v budúcnosti.

Aké ciele má ľudová Jednota katolícka a prečo je ona potrebná?

Potrebná je hlavne preto, aby kresťanskú osvetu širila po všetkých stranách a vo všetkých vrstvách obyvateľstva vlasti, v palácoch veľmožov a bohatierov tak, ako aj v chalupách popolitého ľudu; potrebná je preto, aby vzbudila ospalé svedomie katolíkov, aby spravodlivým, nestranným lež bezohľadným odhalovaním nešlachetných zámerov nepriateľov kresťanstva a ľudu, katolíkom označovala ten smer, ktorého pevne držia sa majú v terajších neistých a prevrátených časoch.

Čo dobrého očakávať má ľud od ľudovej Jednoty katolíckej?

1. **Ľudová Jednota katolícka** utvorí zdravú verejnú mienku a roztrhá tie siete luhárstva, ktorými židovská a s touto spojená tlač, uväzňuje státisíce ľudu kresťanského.

2. **Ľudová Jednota katolícka** zaujme sa za chudobu, za malých hospodárov, remeselníkov a robotníctvo, hmotné a mravné záujmy jej brániť bude v každom ohľade.

3. **Ľudová Jednota katolícka** živým slovom a tlačou brániť bude cirkev a slúžiť ľudu i vlasti. Šíriť bude medzi ľuďom dobré noviny, spisy ľudu poučujúce v ohromnom počte, aby ľud poučila vo všetkom, čo mu je potrebné, aby vedel čoho sa držať v rozhodných chvíľach a to zvlášte pri voľbách.

4. **Ľudová Jednota katolícka** bojuvať bude proti všetkým snahám, ktoré namerané sú proti našej svätej viere a záujmom ľudu.

Z tohoto sa o veľkej potrebnosti utvorenia ľudovej Jednoty katolíckej každý mysliaci človek ľahko môže presvedčiť a musí nahliadnuť, že sa s tým ďalej čakať nemohlo.

Usilujme sa preto, *aby náš tábor čoskorej bol čo možno najväčší*. Proti zhubcom, zvodcom, dráčom a vyžieračom ľudu ohlasujme novú križiacku vojnu, bránme cirkev Kristovu a krvou našich otcov ztropenú vlasť drahú.

Povinnosť členov v tom záleží, aby každý rok **jednu korunu** poslali na ciele katolíckeho sriadenia. Členom môže byť každý poriadny katolík, mužovia tak, ako aj ženy. Pristúpenie k Jednote stáva sa jednoducho tým spôsobom, že *jednu*

korunu, ako členovský príspevok pošleme do Budapešti na adresu: «Ľudová Jednota Katolícka» (*Katholikus Népszövetség, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.*). Cieľu primerané je tiež, keď si najprv stanovky pýtame u výš udanej adresy a potom poprosíme velebné duchovenstvo, alebo pánov učiteľov, aby sa postavili na čelo tohoto katolíckeho pohybu v našej obci, načo potom posbierame toľko členov, koľko je len možno a s týmito utvoríme *miestnu skupeninu ľudovej Jednoty katolíckej*. Stredisko bude potom všetky tlačivá a upravenia vodcovi tejto miestnej skupeniny posielat.

Členovia ľudovej Jednoty katolíckej nepretržene a *zdarma* dostanú všetky Jednotou vydané spisy od strediska, ku ktorému majú právo obrátiť sa o radu v bards akej záležitosti.

Hore sa teda pod zástavu ľudovej Jednoty katolíckej. Katolíci Uhorska nech spoja sa čínskorej v mohutný a neodolateľný tábor.

Pánu Ladislavovi Moyš v Hali-govcach.

Známe sú smutné pomery farnosti lúčanskej. Veriaci obchádzajú kostol a tých, ktorí sa opovážia do kostola chodiť, prenasledujú, zapovrhujú, shadzujú, vylúčia zo spoločnosti, vybijajú im obloky, domy hnojom mažu, škodu inarobia. Zomrelých si sami pochovávajú a jestli by niekto chcel dať cirkevne pochovať, osopia sa na jeho dom, odhovaraním a vyhrážkami ho odvrátia od dobrého úmyslu. Deti si nedajú krstiť, alebo zo strachu pred druhými, v noci ich nosia ku krstu. Deti huckajú proti farárovi a učiteľovi, v škole panuje anarchia, mnohé školské deti radi by išly do kostola a k spovedi, ale im rodičia nedovolia. Slovom: u jednej strane zaslepenosť a či zlosť, u druhej strach pred neslýchaným terorizmom.

O tomto všetkom pán Moyš má známosť. Zaiste sa interessuje, ako rastie semä ním zasiate. Lebo, ačkoľvek bezbožná národnárska politika, ktorej je i on privržencom a bývalým horlivým kortešom za protináboženského socialdemokrata Šrobára, a bezbožné noviny tejto politiky, ktoré on — vytisnúc «Kresťana» — na Lúčkach rozšíril, mnoho prispely k vyvinutiu

pomerov lúčanských; dokázanou vecou je, že hlavná príčina vzbury pochádzala z fary pána Moyša a že pán Moyš slub vzal od Lúčanov, že do kostola chodiť nebudú atď.

Známu vecou je, že Lúčania — a to hlavni vodcovia vzbury — ešte i teraz chodia ku pánu Moyšovi a vrátia sa na Lúčky v mene pána Moyša, ako odkaz jeho, rozchyrujú, že sa navráti do Lúčiek, aby len vydržali v štrajku, lebo že jejich modlitby nemôžu zostať oslyšané.

I pýtam sa pána Moyša:

1. Ako môže zrovnať so svojim kňazským stavom, odhovárať veriacich od plnenia povinností náboženských, ktoré katolíka pod smrteľným hriechom viažu a sú základom duševného života?

2. Či za možné držal zostať na Lúčkach farárom, keby sa terajší lúčanský farár bol vzdal tejže fary?

3. Čo rozumel vtedy, keď pred veriacimi povedal: «Moju kožu lacno nedám»?

4. Či svoj osobný záujem viacej cení, ako 1700 duší?

5. Či sa opováži tajiť, vzdor svedkom, že terajšiemu farárovi lúčanskému povedal, že keď on (Moyš) odíde z Lúček, najradšej by jeho (Szmizára) videl na lúčanskej fare?

6. Či má nádej, že lúčanskú faru nazpät obsiahne?

7. Či odtají, čo nedávno pred svedkami (kňazmi) povedal, že do Lúčiek by nešiel, keby ho ta i posielali?

8. Či terajšie chovanie sa Lúčanov proti povinnostiam náboženským *zatraca*je, alebo či to schvaluje?

9. Či je pravda, že Lúčanom termíny svojho návratu určil a o svojom *príchode* do Lúček Lúčanov ubezpečil, jestli v štrajku vydržia?

Lebo jestli je nie pravda, čo pána Moyša navštevujúci Lúčania ako odkaz jeho na Lúčkach rozchyrujú, vtedy títo pána Moyša ťazko pomlúvajú; jestli je ale pravda, že pán Moyš hucká Lúčanov ku štrajku proti povinnostiam náboženským, nemožno mu zveriť spravovanie katolíckych veriacich a jestli súc presvedčeným, že sa navráti do Lúček za farára, svoj návrat Lúčanom do výhľadu dáva, tak vtedy nejedná čestne s Lúčanmi!

Pozorovateľ.

Socialdemokratické gazdovstvo.

Ako gazdujú socialdemokrati, keď kde dostanú opraty vlády do ruky, o tom sa presvedčíme smutným príkladom Francúzska.

V tejto krajine viacej významných miest, menovite Saint-Denis, Ronbaix, Marseille, Limoges, Brest upadly do rúk socialdemokratov. To malo za následok, že do mestskej rady vyvolili všade socialdemokratov. Ako tam potom títo takú im sverenú mestskú obec spravovali, toho nám je medzi inými najnovším dôkazom mesto Brest.

V Breste, ako v námornom válečnom prístave nachodí sa veľký arzenál. Ako tu socialdemokrati dostali do ruky mestskú správu, to bolo prvé, že v arzenáli tak v Breste, ako aj v iných mestách arzenálmi opatrených provokovali štrajk. V meste Toulouse arzenál však podpálili. V Breste cez tri roky štrajky ani neprestávaly. Obchod a priemysel celkom zaniknul nielen v meste, lež aj na okolí. Prvé, čo urobili, bolo to, že hneď ako prevzali správu mesta, všetkých socialdemokratov oslobodili od obecných daní a príražok. Z pomedzi 14.000 odanených platili daň 6300. Zámožným a zvlášte klerikálom povýšili daň aj o 200 percentov. Takí zámožní ale čo sa pripojili ku socialdemokratom neplatili vôbec žiadnej dane. Mestskí radcovia a reprezentanti boli celkom od dane oslobodení. Mešťanosta mal predtým 3000 frankov platu a zvýšil si ho sám na 10.000 frankov. Mestskí radcovia a reprezentanti zdarma navštevovali mestské divadlo a to nie sami, lež i s rodinou a so známymi. V divadle bolo vždy poslucháčov dosť, v kasse ale peňazí žiadnych.

V mestskej pokladnici roku 1905. ako prevzali socialdemokrati správu bolo zbytku 462.842 frankov, v auguste roku 1907. ale vyznali vo verejnom mestskom zasadnutí, že nemajú ani haliera. Robotníctvo bolo síce oslobodené od daní, ponevác ale remeselníci a obchodníci už boli celkom na vnivoč vyšli, ostalo mnoho ľudí bez roboty a bez zárobku. Z pomedzi všetkého obyvateľstva v meste 71.000 duší spočítajúceho 23.000 žilo z mestskej almužny.

Takto teda vyzerá to chýrne socialdemokratické gazdovstvo. Predtým kvetúce a napredujúce mesto Brest za krátky čas celkom na vni-

voč obrátili francúzski socialdemokrati. Nech si toho povšimnú všetci tí, čo u nás za socialdemokratiou túžia a ktorí by z našej vlasti chceli mať socialdemokratický štát.

POLITICKÉ CHÝRY.

Porada krajinských vyslancov v Nitre.

Pri posledných voľbách do stoličného výboru, ako je vôbec známo, úradné medzítka stolice nitrianskej dľa zvyklého liberálneho spôsobu obrátili sa zvlášte proti kandidátom kresťanskej ľudovej strany. Ponevác sa ale dalo predpokladať, že títo už od dávna známi páni aj pri voľbách stoličných úradníkov v podobne liberálnom smere budú pokračovať, krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany v porozumení s druhými, za potrebné držali v záujme pravdy a spravodlivosti slovo svoje pozdvihnúť. Sošli sa teda všetci, čo mandáty majú z územia stolice nitrianskej dňa 10. decembra ku porade v Nitre.

Porade predsedal krajinský vyslanec gróf Ladislav Hunyady a prítomní boli krajinskí vyslancovia: Béla Rakovszky, Dezider Ajtičs-Horváth, Koloman Brestyenzský, Julius Jánoky-Madocsányi, dr. Alexander Ernszt, Pavel Kovács a vyslanec neodvislej strany Ludvik Mérey. Zo stránky stoličných výborníkov brali účasť na porade početní členovia a privrženci kresťanskej ľudovej strany.

Po ustálení tej okolnosti, že fôišpán stolice nitrianskej miesta úradníkov zamýšľa vyplniť liberálmi a drabantami, uzavrela porada jednohlasne proti tomu bezodkladne zakročiť u vlády.

Kresťanská ľudová strana za povinnosť si pokladá proti podobným prechmatom slovo svoje pozdvihnúť príležitostne aj v druhých stolicách, bo len týmto spôsobom dá sa previesť veľké dielo purifikácie verejných pomerov.

Spolok katolíckej tlače.

Najnovšia ustanovizeň k zobudzeniu sebaповедomia života katolíckeho, totižto Spolok katolíckej tlače, v sobotu dňa 14. decembra večer držal svoje prvé výborové zasadnutie.

Na zasadnutí prítomní boli predsedovia spolku: Knieža Mikuláš Eszterházy, stolnobelohradský biskup Ottokar Prohászka a Viktor Concha, professor university a početní členovia výboru.

Zasadnutie zahájil knieža Mikuláš Eszterházy zápalistou rečou, po ktorej hlavný tajomník spolku Jozef Gerely podal zprávu o doterajšom účinkovaní a stave

Spolku katolíckej tlače, načo prevedená bola voľba správy, do ktorej vyvolení sú: Gróf Ivan Batthyányi, Franc Bonitz, P. Anton Buttykay kvardian, Karol Buzay zápisník mestskej rady, dr. Jozef Dolencz pravotár, dr. Ján Dudek opát a professor university, Karol Ember školský direktor, dr. Alexander Ernszt krajinský vyslanec, gróf Móric Eszterházy krajinský vyslanec, dr. Georg Galcsék opát-kanonik, dr. Alexander Giesswein opát-kanonik a krajinský vyslanec, dr. Julius Glattfelder praefekt seminára, dr. Ján Kiss praelát a professor university, dr. Jozef Lányi biskup opát-kanonik, gróf Jozef Majláth, dr. Akuzius Mihályfi professor university, dr. Štefan Molnár professor na odpočinku, Ján Molnár opát-kanonik a krajinský vyslanec, dr. Emil Nagy krajinský vyslanec, dr. Tibor Révay arcibiskupský tajomník, dr. Ján Samassa krajinský vyslanec, gróf Béla Somsich, dr. Viktorin Strommer benediktin, Emil Szemecz redaktor, Karol Szentiványi správca krajinskej Jednoty Georg Szmrecsányi krajinský vyslanec, Béla Tury redaktor, dr. L. Árpád Várady titulárny biskup a ministeriálny radca, gróf Ján Zichy krajinský vyslanec, dr. Ján Zlinszky pravotár.

Utvorená správa držala potom hned prvé riadne zasadnutie.

«Týždenník» o budúcom kráľovi.

Arciknieža Františka Ferdinanda vybral si «Slovenský Týždenník» a píše o ňom udajne dľa novín «Neue Reue» dotyčno Uhorska tie najrozmanitejšie vymysleniny. Konečne dokladá, že ten článok nebol ešte podvrátený zo žiadnej strany, Čaká snád, že ho teraz podvrátia, bo je v «Slovenskom Týždenníku» uverejnený? Hlúposti netreba nikdy dementovať, lebo sa tie samy seba dementujú.

Kresťanská ľudová strana a delegácie.

Najbližšie vydržiavajú zasadnutia delegácie vo Viedni. Ku delegáciám z kresťanskej ľudovej strany kandidovaní sú: Mikuláš Zboray, Béla Rakovszky, Franc Buzáth, Ján Molnár a konečne ako náhradný člen Georg Szmrecsányi.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kreštan-a»!

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko.

Tieto dni previedla sa v Ríme organizácia katolíckej volebnej a ľudovej Jednoty. Kongress volebnej katolíckej Jednoty vydržiavajú na jar v Genue. Katolícka ľudová Jednota uzavrela, že proti návrhu ministra výučby Rava,

aby vyučovanie náboženstva zo škôl vylúčené bolo, vystúpi s úplným dôrazom.

Rusko.

Ruská vláda vyzdvihla z úradu katolíckeho biskupa vilňanského a chce vymenovať biskupského generálneho vikára. Ponevác sa tomu vilňanská kapitula z kanonických príčin protiví, ruská vláda zamýšľa zotref biskupstvo vilňanské a vteliť do biskupstva zmudského a mohilewského.

KRAJINSKÝ SNEM.

Štefan Tálos.

12. decembra.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany volebného okresu nagymártonského interpelloval ministra finančných záležitostí v otázke zdrazenia cukru. Dľa vyrovnania s Rakúskom obe strany samostatne ustávajú potravnú daň.

V Rakúsku ani nečakali na to, kým sa vyrovanie zákonom stane a finančný minister už zadal zákonnú predlohu na zníženie potravnej dane od cukru. V cenách uhorského a rakúskeho cukru nebolo posiaľ veľkého rozdielu, včul ale pri zníženej potravnej dani od cukru bude rakúsky cukor lacnejší, následkom čoho bude mať aj väčší odbit ako cukor uhorský. Odporúča pozornosti ministra túto záležitosť, ktorej sa nedá ináč odpomôcť ako skrze zníženie potravnej dane od cukru aj v Uhorsku.

Michal Artim.

14. decembra.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany volebného okresu zborovského interpelloval ministra vnútorných záležitostí z príčiny tých rozličných neriadov, akých sa v jeho okrese dopúšťajú medzitka verejnej správy.

Od dávna sa díva na to, ako úradní páni občanov pri horevzatí smrtných pádov. pri udeľovaní dovolenia stavby sužujú a využítujú. Stáva sa to tak, že v bársakej záležitosti okresný notár posiela úbohých ľudí ku slúžnemu a tento ich zase zpiatky posiela k notárovi a tí úbohí ľudia vandrujú často aj za pol roka od notára k slúžnemu a od slúžneho k notárovi, kým konečne naloženú im summu za vybavenie ich vecí horko-ťažko nezaplatia. Dokázal ďalej interpellant, že úradníci verejnej správy v jeho okrese v najužšom spojení stoja so židovstvom, ktoré docela pustoší úbohí pospolitý ľud. Židovstvo vedie jednoducho stá processov proti ľudu, ľud ale nikdy ku pravde nepride, bo úradníci verejnej správy spletení sú so židovstvom. Prosí ministra, aby v týchto veciach poriadok urobil a prisne zakročil proti úradníctvu, ktoré je celkom v židovských vačkoch.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

BESEDNICA.

List k Jezuliatku.

Blížily sa sviatky vianočné. Ukazovalo to aj počasie. Zem bola sňahom pokrytá a od viacej týždňov panovala tuhá zima. Práce zastavili ľudia po všetkých stranách. V takejto dobe žije chudobný človek z toho, čo si cez leto krvopotnou prácou ťažko zošporoval. Je ale veru dosť aj takých, ktorým na zimu dudnie v komore, bo je celkom prázdna. K tomu úroda tiež nebola chýrna, výrobku niet žiadneho, je to ozaj veľká bieda po mnohých stranách. Šťastie je pre takýchto bedárov, že iskra náboženstva ešte nevyhasla v jejich srdci a že celú dôveru svoju skladajú v Pádu Bohu, akožto darcovi všeho dobrého.

Zotmieva sa, bo je pozde popoludní.

Farár malej dedinky pod vrškom, na ktorom stál panský kaštieľ, práve sa domov navracal. Obyčajne každodenne navštevoval chorých a chudobných svojej dedinky. Aj teraz bol na takejto ceste. To bola jeho každodenná prechádzka a zábavka. Najlepšie a najšťastnejšie sa cítil, keď úbohých a v biede postavených mohol hodne potešiť a dľa svojho veľmi skrovného spôsobu na pomoci byť núdnym.

Sotva že vstúpil do fary a sadol si v teplej izbe, aby si trochu oddýchol, naraz mu ktosi zaklopal na okno.

— Kto to môže byť? — rozmýšľal pán farár. — Zaiste ma ku chorému volajú. — Zaraz! — povedal von oknom, pričom vzal na seba zimný kabát a išiel von z izby, aby dal uličné dvere otvoriť.

— Ja som to pán farár! — povedal prichodiaci. — Pani grófka vás dá pekne prosiť, aby ste sa do kaštieľa unovať ráčil.

— Idem, synku môj, hneď som tam, — odpovedal pán farár sluhovi grófky, — len sa oblečiem!

Farár sa ponáhlal a rozmýšľal po ceste, čo to môže byť za príčina, že ho grófka v tak neobyčajnom čase dá ku sebe volať. Pravda, častým hostom bol u nej. Grófka už bola stará pani, žila celkom osamoteľá a od sveta utiahnutá, v náboženských veciach ale a čo sa týka dobročinnosti, vždy sa s pánom farárom radila, bez jeho vedomia nič neurobila: lež tak pozde večer ho ešte nikdy nedala ku sebe volať. Snáď sa dačo mimoriadneho stalo... snáď... — no, zachovaj Bože! — snáď sa grófke volačo stalo!

Takto hútal v sebe pán farár, ako sa ku grófskemu kaštieľu ponáhlal. Na ceste, ktorou sa ku kaštieľu uberal, musel ísť povedľa kostola. Ako sa ku kostolu pri-

blížoval, zdalo sa mu, že na prahu kostola hýbu sa sem-tam dajaké malé postavy.

— Kto to len môže byť?! — pýtal sa pán farár sám seba. — Zdajú sa to byť deti. Čo tie tu ale hľadajú o takomto čase!

Pán farár po tichúčky blížil sa vo tme ku kostolu, aby svojou prítomnosťou neodstrašil neočakávaných malých hosťov.

— Sem to polož Janko! — povedal jeden z chlapcov, bo boli dvaja. — Tu na prah... Včul aj podme... Potom neskoršie zase sem prideme a uvidíme či je ešte tu?

Dvaja chlapci na to, nezbadajúc pána farára, odleteli ako strelka.

— Čo to len môže asi byť, čo ti chasnici tu nechali? — pýtal sa pán farár sám seba a s tým šmatral vo tme po prahu.

Po dlhšom sem-tam hľadaní konečne našiel tam jeden malý listok. Bol pekne zložený, len pečiatka chybovala na ňom, ba aj na poštu by ho bol mohol dať.

Toto pána farára veľmi prekvapilo. Načo listoček strčil do vaku a išiel ďalej, až konečne octnul sa pred kaštieľom.

— Oh, drahý pán farár, — privítala ho grófka, keď vkročil do jej bytu, — nemajte mi za zle, že som vás v tak neobyčajnom čase sem unovala.

— S najväčšou radosťou som prišiel sem, osvietená pani grófka, obávam sa ale, že sa snáď niečo nemilého prihodilo.

— Nič nemilého sa nestalo, — odpovedala na to grófka. — Hneď to rozpoviem. Ráďte si sadnúť. Malá zbudlivosť, Bo darmo je! Starí ľudia sú zbudliví! Nadenstýždeň máme vianoce, pravda? Ja som predtým vždy o týždeň prvej začala po našej dedine chodiť, vyhľadala som všetkých chudobných a biednych a potom som si poznačila, čo komu pošlem na vianoce. Teraz ale, ako ráčite vedieť pán farár, už od týždňov cherľavím a nesmiem vynsť ani na čerstvé povetrie. Budte tak láskavý pán farár túto prácu na seba vziať a miesto mňa navštíviť v dedine všetkých biednych a utisnutých? Dávno som vás už o to chcela prosiť, ale som vždy zabudla, len teraz mi to prišlo na myseľ.

— S najväčšou radosťou to urobím, — odpovedal farár. — Hneď zajtrá to začnem. Ja ostatne i tak poznám všetkých, čo sú utisnutí na dobrosrdečnosť vašej osvietenosti.

— Pravda! Milý pán farár, vy týchto ľudí zaiste lepšie znáte, ako ja. V dedine je veľa chudobných rodín, veru mnohí nemôžu svoje dietky potešiť vo svätý večer. Tu máte popredku 100 korún, ráčte to rozdeliť tak, ako to za najlepšie uznáte. Jestli je to ale málo, tak dám ešte viacej. Preto som vás sem unovala. Nehnevajte sa.

Pán farár sa za peniaze pekne poďakoval a popredku si myslel, ako veľmi poteší teraz chudobných v jejich chatrčiach.

— Lež, — povedal farár po malej chvíli, — ne-

môžem premôcť moju zvedavosť. Práve pred chvíľou bol som svedkom čudného objavu. Tento listok položili dva chlapeci na prah kostola. Dovolíte osvietená pani, aby som ho prečítal?

— S radosťou. Veď som sama zvedavá, čo v tom listku stojí.

Farár otvoril listok a stálo v ňom toto:

«Milé Jezuliatko!

Náš drahý otecko je chorý, naša milá maminka sa trasie od zimy, aj nám je zima a chleba tiež nemáme. Vianoce sa blížia. Prosím Ťa, dones nám dreva, bo je u nás veľmi zima. Aj chleha nám dones a daj zdravia našej mame. Mne dones pero a papier. Jankovi tiež dones voľačo. Chudák, veľmi by plakal, keby nič nedostal. Dones mu tabuľka a grílik. Tvoj ponižený sluha

Miško».

— Chudiatko, — povedala grófka a utierala si slze z očí. — Jezuliatko vyslyší tvoju prosbu. Nuž ale pán farár, poznáte vy toho chlapca? Aspoň po jeho chorom otcovi.

— Nepamätám sa, ktorý chorý má chlapca, čo sa Míškom volá. Nuž ale dozviem sa to ľahko, veď pôjdem ku všetkým chorým.

— Pravda! Potom to len tak ráčte urobiť, pán farár, aby sa tí chlapci v Jezuliatku nezklamali.

Pán farár sa na chvíľku ešte pobavil u grófky, potom ale poberal sa domov. Ako prišiel ku kostolu, zas sa mu zdalo, že sa pri kostolných dverach čosi hýbe. Kráčal tichúčko a videl tam zase dvoch chlapcov, ako v tme po prahu sem-tam šmatrú. Volačo hľadali.

— Miško! — zkríkol jeden z nich. — Listok už nenie tu... Zaiste si ho Jezuliatko vzalo.

— Hej! Naposledy ešte aj spraví, čo sme od neho pýtali.

— Čo tu robíte, deti moje tak neskoro? — oslovil ich vľúdne pán farár.

— No... no... listok sme sem položili. Písal som Jezuliatku, — povedal Miško bojzlive. — Ale ho tu už nenie, možno si ho vzalo Jezuliatko.

— Dobre, dietky moje. Teraz ale poďte domov, bo je už neskoro. Možno, že sa to stane, čo v tom listku napísané stálo.

— Ako by nie, — povedali razom oba chlapci, — veď to Jezuliatko urobí, o čo sme ho prosili.

— Odprevadím vás domov, aby sa vám na ceste volačo nestalo.

Po ceste sa pán farár rozprával s chlapcami. Dozvedel sa, v ak ohromnej biede nachodí sa táto rodina. Otec je chorý, už od týždňov nemá zárobku, sotva majú čo do úst položiť.

— Tu bývame, — povedal Miško, keď prišli k jednej otrhanej chalupe.

Ako farár vstúpil do malej začmudenej izbičky, skoro sa mu dych zastavil nad tou biedou, akú tam videl. V kúte na posteli z niekoľko dosák zbitej ležal chorý otec, pri ňom sedela jeho žena, nariekajúc a trasúc sa od zimi.

Úbohá žena ani nevedela ako má svojho duchovného otca privítať, len si slzy utierala a horko nariekala.

— No, nermúťte sa, — tešil ju pán farár, — Boh vám bude na pomoci, len nezúfajte.

Potešil potom aj chorého a oddal žene niekoľko korún, aby si čo najpotrebnejšie zaopatřila, kým sa o nich náležite postará. Rozpovedal potom potešenej matke aj históriu toho lístku a naložil jej, aby zaopatřila chlapcom pekný stromček ku štedrému večeru, čo je naň potrebné, o to že sa on sám postará, aby sa malí v Jezuliatku nesklamali.

Pán farár všetko tak vykonal, ako mu to grófka naložila a z grófkyných peňazí, ba aj zo svojho prechudobných dedinky zaopatřil všetko, čo potrebovali.

Prišiel štedrý večer. V celej dedinke nebolo hladného a zarmúteného človeka, tým viacej ale bolo tých čo pri pobožnosťach na utiereň a cez celé sviatky modlili sa za grófkú a dobrého pána farára. Prosili Boha, aby dal obom požehnanie. Najšťastlivejší bol Miško a Janko, dostali všetko, čo si od Jezuliatka žiadali, ba dostali ešte viacej.

— Pán farár, — povedala po vianociach grófka, — chudobných je vždy dost. Tu máte zase 100 korún, rozdajte to chudobným, ako viete a len to im naložte, nech sa za mňa modlia, aby mi Boh milosrdným bol na moje staré dni.

— Boh je vždy milosrdný ku všetkým, čo blíznym svojim vykonávajú skutky milosrdenstva — odpovedal pán farár.

Sociálne spisy «Spolku svätého Štefana».

Sociálna otázka pohybuje naše storočie. Skoro každý človek má toto slovo na ústach, lenže premohí ho zneužívajú.

Toto slovo: «socializmus» znamená v ústach tábora všetko podkopávajúceho, vojnu proti všetkému, čo my považujeme za sväté, za veľké a za ctihodné. Socialisti bojujú proti viere, proti vlasti, proti rodine, proti súkromnej vlastnosti, pestujú nenávisť, miesto toho, čo by rozširovali obapolné dorozumenie a váženie.

A veď nenie úlohou socializmu braterský boj, nenie jeho cieľom rozličné triedy spoločnosti huckať jednu proti druhej, lež v mene lásky Kristovej by mal obnoviť spoločnosť na poli lásky k blížnemu.

Tento ctihodný, šlachetného povolania «socializmus» sa menuje kresťanským socializmom, v službe ktorého sa nachádza aj «Spolok svä-

tého Štefana» so svojimi spisami a ľudovými knižkami.

Tieto spisy nás osvecujú, vyučujú, sošľachťujú. Kto len do ruky vezme taký ľudový spis, nemôže ho odložiť, zakiaľ ho neprečíta. Kto ho ale už prečítal, vďačne obracia pozornosť ľudí na ľudové spisy «Spolku sv. Štefana» Sú ony dobré, osožné a poučné, pritom ale i lacné. Taký sošit stojí len dakoľko halierov.

K povšimnutiu.

Všetkých rodákov a vôbec kresťanov a katolíkov slovenského jazyka celej krajiny, prosíme týmto náležite, aby «Kresťana» v najširších kruhoch rozširovať si nezľazovali. Pripomíname tiež, že tí ctení čitatelia, čo nám svoje predplatky riadne zašlú, usporia nám s tým mnoho práce a starosti, čo je tiež len ku prospechu nášho časopisu. Prosíme konečne tých, ktorí nám predplatné dlhujú, aby nám svoju podlžnosť bezodkladne odoslali, aby sme neboli prinútení zastaviť im ďalšie posielanie nášho časopisu. Ku tomuto číslu pripojujeme poštové poukázky, ktoré prosíme upotrebiť k obnoveniu predplatkov.

CHÝRNIK.

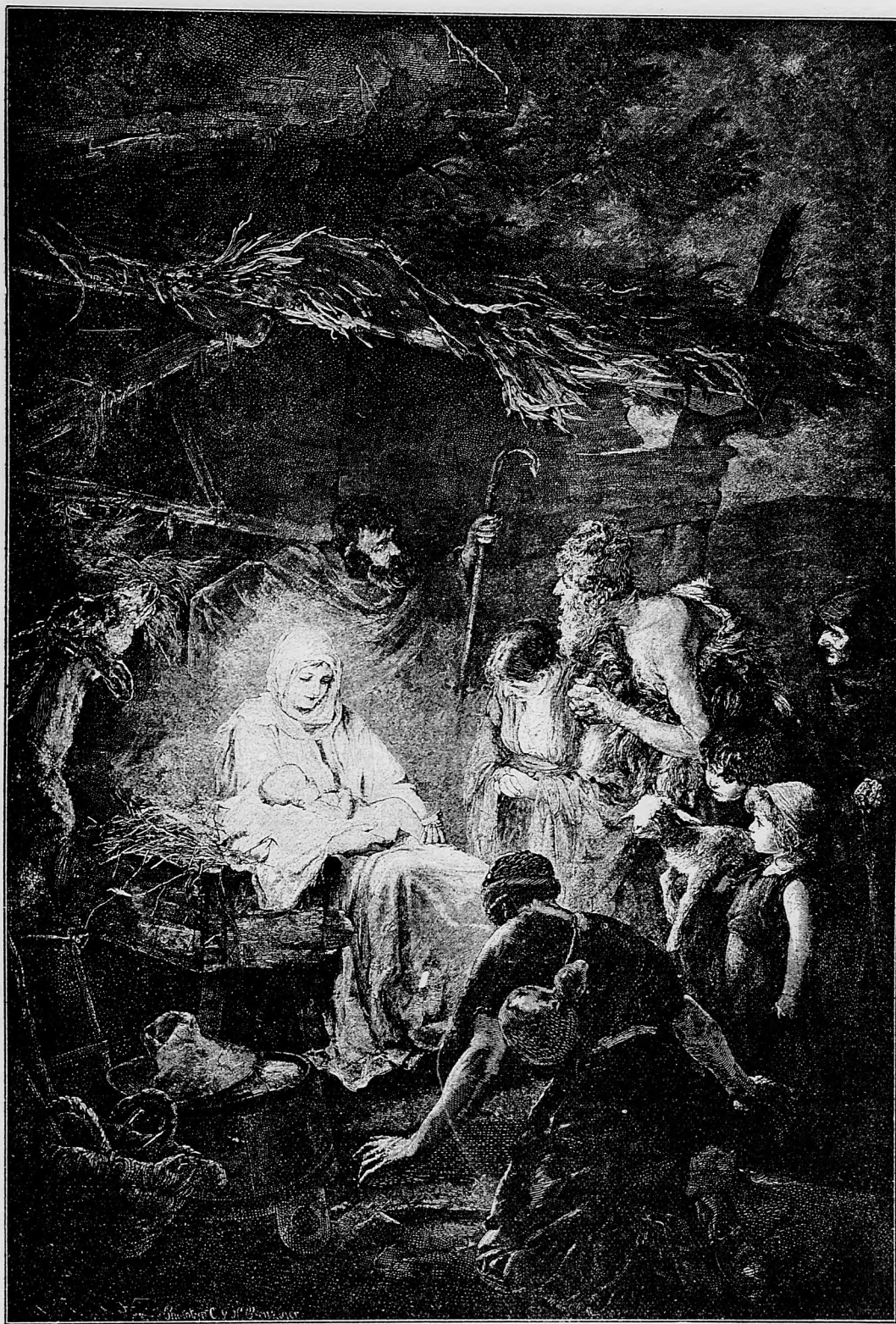
Všetkým milým dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hlbín srdca šťastlivé vianočné sviatky!

Zdravotný stav kráľa. Jeho veličenstvo kráľ teší sa prítomne vitéčnému zdraviu. Ešte v decembri zavezie sa do Hofburgu, kde prijme členov uhorskej a rakúskej delegácie dňa 14. decembra jeho veličenstvo kráľ prijal v Schönbrunne na výsluchu dôstojnícku deputáciu 17. v Przemysli ležiaceho spoločného pešieho pluku, ktorá sa vybrala na pohrab švédskeho kráľa Oskára II. Majiteľom 17. pluku bol totiž od roku 1888. zosnulý kráľ Oskár II.

Chýry z biskupstva košického. Smrť osvieteného pána biskupa čanádskeho Alexandra Dessewffyho na plnila žiaľom aj biskupstvo košické. V Pánu zosnulý pán biskup v košickom biskupstve, v Sárospataku, bol

cez 10 rokov farárom a cez 6 rokov kanonikom košickým, z kadiaľ vymenovaný bol za čanádskeho biskupa. Zosnulý mnoho dobrodenia činil v Košiciach a

pocte osvieteného pána biskupa dal obed dňa 2. decembra, na ktorom prítomní boli: arcibiskup Frühwirth, bavorský nuncijs; barón Guttenberg, buvorský konzul;

Narodenie Ježiška.

preto zvečňujú tu jeho pamiatku. — Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie dňa 7. decembra na vrátil sa z Rímu, kde sa cez dva týždne zdržoval so svojim sekretárom Štefanom Hartsár. Gróf Mikuláš Széchenyi, uhorsko-rakúsky veľvyslanec prí Vatikáne, ku

gróf Bassewitz, pruský vyslanecký radca; gróf Larisch, vyslanecký tajomník; De Montel, vyslanecký cirkevný radca a jeho tajomník dr. Ján Csiszarik. Praeláti: De Waal, Wilpert, Solieri, Pompili, Lucidi, Rolleri. Pastor, dvorný radca, knieža Hohenlohe a gróf Attems, — Vy-

slanci Krajinskej katolíckej Jednoty vydržovali svoje zimné zasadnutie dňa 10. decembra. Zasadnutie toto sa preto tak neskoro odbavovalo, bo sa muselo čakať na osvieteného pána biskupa, ktorý berie účasť na týchto zasadnutiach a svojou radou na pomoci je 18. vyslancom Jednoty. — V Katolíckom spolku svätého Imricha vo spolku katolíckych tovarýšov a robotníkov oez celý zimný čas vydržávajú prednášky duchovní rádu prae-monstratonského. — Dňa 8. decembra vo sviatok nepoškvrneného Počatia Panny Marie osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie pontifikoval v sidelnom chráme biskupskom a s koncom sv. omše udelil prítomným pápežské požehnanie. Zatým navštívil kláštor mnišiek svätej Uršuly a pri krásnej slávnosti prijal 42 dievčeniec do kongregácie marianskej. Popoludní navštívil dva tunajšie ústavy dievčenského patronázu. Dňa 10. decembra, ako sme to vyššie sdělili, účasť bral osvietený pán biskup na shromáždení okresných vyslancom katolíckej Jednoty biskupstva košického. — Arnold Hoffmann, professor bohoslovía dňa 12. decembra veľmi peknú a zaujímavú prednášku držal v katolíckom kruhu o rusko-japonskej vojne. Na prednáške prítomné bolo aj mnoho vojanských officierov. — Spolok sv. Imricha juristov košických dňa 15. decembra odbavoval 900-ročnú jubilárnu pamiatku svojho patróna.

Pozostalost zosnulého biskupa Alexandra Dessewffyho. Dľa testamentu v Pánu zosnulý čanádsky biskup Alexander Dessewffy zanechal po sebe majetku asi 650.000 korún. Z tohto obnosu 40.000 korún zanechal pre opatrovateľov a mnišky účinkujúce v špitáloch, 50.000 korún pre pokladnicu čanádskej diecézy, 40.000 korún na kostolný fond Alžbetinho predmestia a 40 000 korún na druhý farský kostol, ktorý majú postaviť v Arade, 6000 korún na omšové fundácie, 103.000 korún svojim pokrevným; polovicu zvyšujúcej summy zanechal na všeobecnú temešvársku nemocnicu a druhú polovicu na diecesálnu základinu.

Pokus lúpežnej vraždy. V hlavnom meste dvaja železolejáři Gašpar Greguš a Vendelín Spatina poranili svoju domácu, vdovu po Jánovi Vigovi a potom ozbíjali byt. Útočníkov vyšetrojúci sudca nariadil zatknúť. Policia v trestnej záležitosti útočníkov zaviedla vyšetrovanie a ustálila to, že Greguš spáchal aj krádež. Vysvitlo totiž, že Greguš bol zamestnaný u kupca Bernáta Kálmára, ktorý má obchod na Deákovom námestí a predtým u Júliusa Schmierera v Handlovej (nitr. stol.) a na obidvoch miestach ukradol tovaru v hodnote via sto korún a potom ušiel. Ustálili aj to, že Greguš len nedávno dostal od svojej v Amerike žijúcej matky list, aby šiel za ňou. Takto pravdepodobné je, že zločin železolejáři spáchali s vopred uváženým úmyslom, aký si zadovážili na cestu peniaze. Policia preto cudzozemským vrchnostam telegrafične sdělila opis osoby útočníkov.

Chýry zo Spiša. Gróf Julius Csáky, bývalý zeme-pán v Končanoch sa do Ameriky vysťahoval. — V obci Nižný Répaš dňa 3. decembra zomrel tamojší grécko-katolícky dekan-farár Kriško v 92. roku života svojho.

Bol verným kresťanským ľudákom a všeobecnú úctu požíval. — V meste Gölniczbánya chytili a do levočského žalára zaviedli istého Jozefa Bakoš, ktorý peniaze robil. Tak dlho chodí krčah do studne, kým sa nezabije! — V obci Szepesgörgö veľmi mnoho školských detí je na osýpky choré. V jednom dome naraz dvoje dietok zomrelo. — Rozpočet (preliminár) mesta Kežmarku na rok 1908. je nasledujúci: príjmov má byť 121.056 kor., 49 halierov, výdavkov ale 210.109 korún 60. halierov, deficit teda 59.053 korún 17 halierov, na zaokrytie tohoto sa má vyhodíť na obyvateľov 91-percentová obecná príražková daň. — Minister náboženstva a výučby gróf Apponyi vymenoval kežmarského doktora Bélu Alexandra za direktora budapeštianskeho ústredného Röntgen-laboratoria. — Medzi Veľkou Lomnicou a Majejovcami vytiahli dňa 4. decembra z rieky Popradu mrtvolu Jána Polyhaša, obyvateľa veľko-lomnického. Ešte neznaf čo sa stalo s ním. Vyšetrovanie je už zavedené. — Zhorené staviská Červeného Kláštora už začali pokrývať. — U nás bol asi týždeň veľmi pekný, príjemný a teplý čas. Okolo poludnia bolo aj vyššie 10 stupňov tepla, dňa 10. decembra bolo 15 stupňov tepla. Tak sa nám zdá, ako by sa nám nie vianoc, ale veľká noc približovala.

Chýry zo Šariša. Prešov. Volba stoličných úradníkov prevedená bola dňa 13. decembra, dľa rozhodnutia porady, v tejto záležitosti dňa 2. decembra vydržievanej vyvolení sú poznove všetci predošli úradníci. — Chýrna speváčka Helena Pálmay v kruhu Széchényiho spievala pri zábavnom večierku dňa 27. novembra, čo donieslo kruhu 244 korún príjmov. — V celom Prešove veľmi málo soly je k dostaniu po sklepoch. Podobné ponosy ozývajú sa ostatne po celej krajine a hovorí sa, že vraj preto nemožno soly dostať, bo nenie vaggónov, na ktorých by ju z baní dovážali. Prešov ale len na pol hodiny leží od Sováru, z kadiaľ na vozoch toľko soly možno doviezť, koľko jej je len treba, prečo práve v tomto meste nemôže ľud lacnej soly dostať, to je vec celkom nepochopiteľná. — Vilhelm Aczél, honvédske kapitán, dňa 27. novembra sosošášený bol so slečnou Mariou Zborovszky, dcérou Antona Zborovszkého, katolíckeho hostinského v Prešove. — Koloman Berzeviczy, pisár kráľovského súdu minulé dni zomrel. — Ignác Darányi minister orby dovolil chudobnému ľudu, že v štátnych horách môže si sbierať listie a suché konáre. — *Bardijov.* Na uprázdnené miesto jedného mestského radcu reflektuje niekdajší bohoslovec a nateraz hlavný knihvedúci sporiteľne Julius Grofcsik. — M. Ch. Horoviez prišiel pred časom z Haliče do Bardijova a ako druhí takito ľudia onedlho tu zbohatnul. Aby si ale ešte lepšie pomohol, dal sa zariadiť fabriku na karty, to mu ale zle vypálilo, bo to zaiste bez dovolenia vrchnosti urobil a bude teraz pokutovaný. — *Široká.* Ku cti sv. Mikuláša, patróna tunajšieho chrámu, odbavoval sa tu odpust so zvyčajnými slávnosťami. Mnoho ľudu bolo pri svätej spovedi a pristúpilo ku svätému prijímaniu. Krem dvoch chorých dostavili sa všetci duchovní sabinovského

okresu a slyšali svätú spoveď nábožného Iudu. — *Sóováár.* Tunajší kaplán Koloman Juzinger vymenovaný je za vojenského kňaza v rezerve. — *Kapi.* Vranovská železnica sa predsa uskutoční. Teraz prišlo nielen dovozenie stavania železnice, lež už aj dráhu vyznačujú. Nový život otvorí sa s tým pre zemplínsku stolicu, bo z tadiaľ doteraz cez Ujhely a Košice museli cestovať do šarišskej stolice. — *Galbató.* Michal Zapotoczky, od 25 rokov tunajší farár, presentou osvietenej hlavnej kapitule ostrihomskej, vymenovaný je za farára do Olcsváru. — *Zboró.* Rožný jarmok, ktorý mal byť vydržiavaný dňa 28. decembra s dovolením ministra bude sa vydržiavať dňa 30. decembra. — *Berzevicze.* Velební otcovia lazarisli Jozef Bathora a Jozef Beran, minulé dni vydržiavali tu sv. missie s veľmi pekným výsledkom. Vyše 1000 Iudí tunajších a z okolia pristúpilo ku svätým sviatostiam. Tieto sv. missie sú zásluhou horlivého dekana a farára Ondreja Pernyik. Boh zaplať a daj mu zdravia! — *Ternye.* Felix Szinyei-Merse, krajinský vyslanec okresu sabinovského, pre pohorelcov sabinovských vyprostredkoval od vlády 800.000-korunovú požičku na 10 rokov a na malé úroky. Tejto pomoci najviacej sa tešia nešťastní pohorelci. — *Kajáta.* Predstavenstvo tejto obce uzavrelo, že krčmy v nedeľu a vo sviatok zatvorené majú byť v celej obci. Potvrdenie tohoto uzavretia žiadali už aj od stolice. Tento pekný príklad nasledovať by mali všetky obce v krajine. — *Snigler.* Obecenstvo ako majiteľ žriedla «Sultán» minulé dni pojednávalo zadané offerty cieľom lepšieho odpredaju tohoto žriedla.

Návrat vystahovalcov. V posledné dni do života uvedené poriadky majú žiadúcný výsledok a zástupy Iudu, čo sa z Ameriky navracajú, železnice bez prekážky odvážajú. Značne uľahčuje odvezenie to pokračovanie železničných spoločností, že príchodziech dostahovalcov v zástupoch dovážajú do Oderbergu. Tak v nedeľu dňa 8. decembra 1000, v pondelok 2100, dňa 11. decembra 2150 vystahovalcov prišlo na nádražie do Oderbergu. Minulé dni prišlo zas 1000 dostahovalcov do Oderbergu. — Vo Fiume z pomedzi vystahovalcov, ktorí sa vrátili na vystahovaleckej lodi «Pannonia» viacerých na vyzvanie amerických vrchností rakúsko-uhorský konsulát new-yorský peslal zpät. Medzi týchto patria dve nešťastnice, ktoré pre šialenosť musely opustiť územie Ameriky. Jedna z nich je sotva 20 ročná deva Maria Merslanek, ktorá lanského roku preto šla do Ameriky, aby tam vynašla svojho mladoženicha. Teraz ju odprevadia na jej príslušné miesto do Beregszászu. Tá druhá zošalená ženská je 40 ročná Juliana Roth, ktorá pochádza z Lvova. Zpomedzi vystahovalcov, ktorí nemajú práce, stali sa pobežajmi, dva uhorskí robotníci: Ondrej Lovar a Alexander Kálmán prišli domov na zakročenie nášho amerického konsulátu. Ministerský radca dr. Jozef Bartóky, náčelník hlavnej robotníckej triedy ministerstva orby, ktorá teraz zprostredkuje prácu pre navrátiťších sa vystahovalcov minulé dni odcestoval ku prácu sprostredkujúcim exposituram na hraniciach krajiny zorganizovaným.

Pozvanie. «Budapeštiansky Katol. Delnícky Kruh» v nedeľu dňa 22. decembra roku 1907. vo svojej miestnosti (VIII., Práter-ulica číslo 6.) usporiada vianočný večierok, ku ktorému všetkých priateľov a známych úctive povoláva správa Kruhu. Programm: 1. Zahájenie večierku kroz pána dr. J. Wágnera. 2. Pieseň vianočná. 3. O príchode Spasiteľa, prednáša pán dr. P. Žiška. 4. Prednášky dielok. 5. Rozdelenie vianočných darov. 6. Zakľúčenie slávnosti kroz predsedn dr. J. Wágnera. — Začiatok o 5. hodine večer. Z príležitosti večierka daruje Kruh pre budapeštianskych chudobných VIII. okr. 15 korún. *Ján Janík*, podpredseda.

Reforma ruského kalendára. Z Petrohradu oznamujú, že výbor vyslaný cieľom sreformovania ruského juliánskeho kalendára pod predsedníctvom veľkokniežata Konštantína Konštantínoviča minulé dni dokončil svoje porady a svoj, na reformu ruského kalendára sa poľahujúci návrh cieľom preskúmania a odobrenia predostrel sv. synode. Dľa návrhu mesiac február r. 1908. má byť o 13 dní skrátený, aby takto od 1. marca 1908. juliánsky kalendár srovnával sa s gregoriánskym kalendárom.

Zadlavený skrze železnicu. Blízko Lembergu v Galícii nedávno v noci zadlával jedného 22-ročného mládencu z Rumunska. Tak sa zdá, že sa ten mládeneček sám hodil pod vlak. — Zaiste chybovala mu pevná viera!

Smrteľné nešťastie. V Poľskom Kroščenku nad Dunajcom sa v tamojšom kamenolome zem zvalila a pochovávala jedného robotníka. — Tak nezná človek ani hodinu, ani spôsob, ani miesto smrti!

HOSPODÁRSTVO.

Nepočúvajte buričov.

Mnoho razy sme napomínali kresťanských robotníkov, aby nepočúvali socialdemokratov, lebo to sú zvodníci, ktorí si robia zábavu z nešťastia kresťanov. Aj včul dokážeme živým príkladom, akí huncúti sú buričia socialdemokratov a ako pochodia robotníci, keď poslúchajú takých bruchopasníkov.

Minulého leta 6540 žencov — akožto náhradných robotníkov — viezly osobytne vlaky na Mezöhegyes a do Bábolny, ktorých istý Ján Miskoici poshladával v Beregu a v Marmaroši. Mimo toho 7000 robotníkov ešte držali v rezerve. Že prečo sa to stalo? Lebo socialdemokratmi pobúrení dolnozemskí robotníci len pod takými podmienkami chceli podújať prácu, ktorým ani ten najbohatší zemepán nemohol vyhovieť. Veď blázni za 3—4 týždne, pokým žatva trvá, toľko chcú vyrobiť, aby potom z toho prez celý rok po panský mohli žiť. A tak dolnozemske panstvá miesto toho, žeby na svoju škodu

hospodárili, neobzrú sa na drahých a pri tom planých domorodých robotníkov, lež objednávajú si lacnejších a spoľahlivejších Slovákov a Rusínov, alebo pracujú so strojmi. Veď teraz už na všetko sú mašiny. Kto je tu ukrátený? Kto prehrá? Zemepán istotne nie, lež pobúrený a napašmaný robotník.

Smutné následky majú tie bezhraničné požiadavky poľno-hospodárskych robotníkov. Vodcovia demokratov ešte v zime im prikázali, aby sa nezjednali a aby neviazali kontrakty a keď aj zaviazu, nech ich pred žatvou vypovedia, lebo na tento spôsob utisnutí zemepáni takú mzdu musia im dať, akú si robotníci zapýtajú. No, nestalo sa tak. Zemepáni nechali štrajkovať pobúrených robotníkov, na miesto nich dali si doviezť Slovákov a Rusínov a postavili do práce mašiny. Že čo budú robiť tí pobláznení robotníci celý rok bez chleba a bez peňazí, to je už ich starosť. Od socialdemokratických vodcov veru ani haliera nedostanú. Všeteč títo robotníci ztratili statočnosť pre nespoľahlivosť, krutosť a pre dotieravosť, tak že nenie toho zemepána, ktorý by si ich objednal. Radšej si dajú došikovať robotníkov z Číny, alebo nechajú tak hospodárenie. Istá vec je, že oni majú z čoho žiť, kdežto robotník len vtedy má, keď pracuje. Nenie toho zemepána, ktorý by si dal rozkázovať od robotníkov, najmä vtedy, keď im dá poriadnu mzdu a keď ich neukrivdí.

Hlúpe štrajky dolnozemskej hospodárskej robotníkov ohromnú summu obnášajú. A kto dal vynáhradu štrajkujúcim? Nikto. Údovia socialdemokratických organizácií veľké tisíce vplatili do pokladnice a čo dostali za to? Nič. Dakoľko židov si páslo bachory na mozoloch pobláznených robotníkov. Na státisíce letákov dali vytlačiť za tie peniaze. Krdel židov vozilo sa po prvej železničnej triede a hubovalo na shromaždeniach, zavedení robotníci ale z toho len škodu mali. A predsa sa neučia. Slováci, buďte rozumnejší! Aj vás poburujú všeliakí lapaji. Nepočúvajte ich, lež chyťte vidly a zažeňte ich za chotár, či sú oni demokrati a či národnári. To je jeden pes.

Netreba ani to zabudnúť, že pre štrajky veľa dní, teda aj veľa peňazí utratíme. Cez štrajky tak sa zadlžia robotníci, z čoho sa pri veľkej drahote za roky a roky neočistia. Lanského roku takýchto ztratených dní bolo 1,019.399, čo v peniazoch polštvrta milióna korún učiní. Kto a kedy to vynahradí robotníkom? Preto voláme: «Varujte sa zlodejov!» Majte pokoj so socialdemokratmi a s národnármi. Tí sa oproti robotníkom sprisahali. To nenie pravda, že vám pomôžu, ako to ustavične sľubujú. Nenávidia vás. Oni len váš vačok a vaše vóta chcú. Nedajte sa už ďalej klamať. Buďte kresťanskí socialisti, u boku našej strany! Len toto je tá strana, ktorá zastáva záujmy robotníkov.

Máte právo aj ku štrajkom. To je veľký nepriateľ robotníkov, kto by ich chcel tejto zbrane pozbaviť. Len že táto zbraň je na dvoch bokoch ostrá a obyčajne sami robotníci sa s ňou porania. Kde ste ukriždení, kde je štrajk oprávnený a nevyhnutelný, tam sme môžete

túto zbraň použiť, ale nikdy nie na rozkaz Grosmanna (socialdemokratu), alebo na rozkaz Skyčáka (národnára), ale len vtedy, keď to vaše dobro vyžaduje. Pozor teda, aby vás väčšia sila neprevládala. *Gazda.*

DOPISY.

Ujbesztercze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Kreštane».

Práve padá studený dážď miešaný so sňahom, keď naši milí misiónári od nás odchádzajú. Už pri záverečnej reči pána Františka Šefčík bolo plaču a kvílenia medzi veriacimi, so slzavými očami hľadíme za nimi. Cez desať dní účinkovali tu medzi nami, ohlasujú nám večné pravdy. Bol to ozaj najvzáctnejší vianočný dar, čo nám náš pán dekan Eduard Gily zaopatril mohol, že pánov misiónárov povolal ku nám. Veriaci neunavené navštevovali jejich kázne, ráno o 5. hodine už aj z tých najďalších vrchov dostavili sa nábožní veriaci v kostole a vytrvali na pobožnosťach až večer do 7. hodiny, nedbajúc o to, či sa potme dostanú domov. Spovednice od rána do noci ustavične obklúčené boli kajúčimi. Vyše poltrestatisíc ich pristúpilo ku svätým sviatostiam. Každý stav mal osobitne slávnostné prijímanie, aj každý stav *verejne odríekal sa pálených nápojov a všetkej liehoviny*, pod jakýmkoľvek názvom. Úfame, že väčšina veriacich zadrží tento sľub, z čoho potom nevýslovné dobro by nasledovalo pre celú našu dolinu, ktorá dovčulku *pod bremenom páleného a krémárov stonala*. V piatok dňa 6. decembra bola posviacka misiónárskeho kríža. Ach, bola to len dojímavá processia, keď mládenci na ramenách niesli tento kríž a my veriaci sprevádzali sme ho na miesto pred kostol! S vďakou si musíme spomenúť aj na nášho pána rektora Jána Jantula, ktorý herlive usiloval sa všetko zaopatriť, čo ku osadeniu tohože kríža, tiež aj dovezenia pánov misiónárov potrebné bolo. Od nás odcestovali páni misiónári do Drietomi. Nech ich Boh sprevádza po jejich cestách a dá zdravia, aby ich práca, ktorú u nás previedli, bola požehnaná! *Bystričan.*

***

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kreštane».

V minulom 1906. roku sa pomery nášho hospodárstva v nasledujúcom stave nachodily: Jasennej pšenice

sa zožalo na 499. jutroch, urodilo sa 3242 metrických centov; jarnej pšenice sa zožalo na 78 katastrálnych jutroch, urodilo sa 365 metrických centov. Jasenné žito sa zasialo na 18.402 jutroch, urodilo sa 123.817 metrických centov; jarné žito sa zasialo 1479 jutroch, urodilo sa 8670 metrických centov. Jarec sa zasial na 421 328 jutroch, urodilo sa 280.034 metrických centov. Ovos sa zasial na 50 574 jutroch, urodilo sa 300.548 metrických centov. Zemiaky boli veľmi pekné. Zasadily sa na 44.486 jutroch a vykopalo sa ich 2.144 223 metrických centov. Jeden cent bol po 2 koruny 50 halierov. Aj cukrová repa bola pekná. Zasiato bolo 5 jutár, na ktorých sa urodilo 500 metrických centov. Hrach bol siaty na 2631 jutroch a bolo ho 12.190 metrických centov. Šošovica siata bola na 90 jutroch a bolo jej 345 metrických centov. Fazuľa bola zasadená na 7 jutroch a nasbieralo sa jej 37 metrických centov. Potraviny bolo: runkle krmnej na 641 jutroch 100.813 metrických centov. Konečiny (dateliny) a lucerny na 8768 jutroch 275 695 metrických centov, ľadniku na 3324 jutroch 61.490 metrických centov. Lúk bolo 70.912 jutár, z tých sa nazbieralo 1.309.466 metrických centov sena.

Rožného statku minulého roku ubudlo. Jedna príčina je, že pašienku zavše ubudne. Druhá príčina ale je, že predtým pre všeliaký dul dobytčí mnoho statku muselo sa zabíť. Tretia príčina ale je, že v predošlých rokoch bolo málo potraviny. A okrem týchto príčin ešte aj to je na vine, že poneváž mladé telatá neslýchane veľkú cenu mali, mnoho mladých teliec odpredali.

S kresťansko-ludovým pozdravom.

Gazda.

***

Dlhá (Orava).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

Už je tomu asi tri roky, čo sa bol — nám ešte podnes neznámi — jeden dopisovateľ o našej obci v našom milom «Kresťane» zmienil, že jaké pomery panujú u nás.

Ten dopis týkal sa jedného kresťanského mladého kupca, ktorý ako obchodvedúci tvrdošínskeho potravného spolku, tam skoro sedem rokov blahonosne účinkoval. Tento mladý kupec súc ženatým, chcel sa stať samostatným a tak prosil o to, aby dostal povolenie ku vymeriavaniu nápojov v našej obci.

Šťastie mu prišlo, lebo povolenie dostal. Toto by teda bolo všetko dobre bývalo, keby tu na zemi nebolo čertov v ľudskom tele, ktorí svet ustavične pokúšajú. Tu musím podotknúť, že naša obec má asi 1250 duší a do toho času bola v nej len jedna kréma, v ktorej bol a až posiaľ je jeden židák a ktorý už mnoho tisíc u nás nagazdoval.

Toto milého židka strašne mrzelo, že sa už nebude môcť v tolkej obci sám pást a tak hľadel nášmu katolíkovi všemožné prekážky robiť, v čom mu bol už ten spomenutý čert v ľudskom tele s ochotou na pomoci.

Aby mu teda ten patričný dal jeho čertovskú silu hneď zo začiatku pocítiť, urobil to, že tú hospodu, ktorú si bol ten mladý kupec od jedného gazdu slovné za 160 korún zjednal, aby si tam otvoril krému a keď už chcel s gazdom aj písomnú smluvu urobiť, tu naraz ten Judáš dal si patričného gazdu k sebe zavolať a nahovoril ho, aby na žiaden pád hospodu niže 600 korún do prenájmu nedal. Veď že sa aj tak nemá kde podieť a že keď bude i viacej pýtať musí mu vraj dať.

Čertovo pokúšanie nebolo bez výsledku a náš milý človek na veľké jednanie dal 490 korún ročnej árendy od jednej drevenej chalúčky, od ktorej predtým behom šiestich rokov tunajší notár ročite po 80 korún árendy platil.

Nášho človeka, ktorého sme si my občania medzi tým časom obľúbili, lebo sme videli, že nám je v obci nie na škodu, poneváž nám nápoje dobré a lacnejšie dával, veľmi mrzelo, že tak vysokú árendu platí a pritom že nebol dom ani na príhodnom mieste postavený, kúpil od notára dom v prostred obci ležiaci, pomyslia si, že keď aj za celý dom bude dlžen, predsa že nebude platiť toľký interes ako hospoda vyniesla, kde doteraz býva a potom mal aj tú výhodu, že bude v prostred obce.

Žida a toho čerta v ľudskom tele to zase hrozne trápilo, že sa im priblížil a začali nášho človeka nemilosrdne prenasledovať. My ale, ktorí sme mu boli vždy priateľmi, sme ho uspokojovali, aby len nezúfal, lebo že Pán Boh dá aj trpeť človekovi, a že keď sa bude Pána Boha pridržať, tak že ho Boh nikdy nepochybné nepustí.

Lež jako všade, tak aj u nás najdu sa ľudia, ktorí sa dajú pobúriť. A tak aj ten čert v ľudskom tele si našiel takú kompániu, ktorá v mene obce pre obec začala žiadať dovolenie pre tretiu krému. Odôvodňovali to s tým, že obec chce mať aspoň 400—600 korún osuhu z krémy. Náš katolícky krémár aby ukázal, že vďačne dá zo zarobeného osuhu aj obci, sľúbil každoročne do obecnej pokladnice platiť 1200 korún, len aby prestali pýtať tretiu licenciu.

Ten čert v ľudskom tele mu aj ruku dal na to, že mu už prestane ďalšie prekážky robiť. Nuž ale aj tu sľub len sľubom ostal.

Koniec všetkého bol ten, že obec aj dostala licenciu, s ktorou potom za jeden rok sama manipulovala. Výsledok tejto manipulácie lepšie ani nespomenúť.

Poneváž ale dľa zákona obec krému len vo svojom vlastnom dome môže mať a naša obec takého nemala, náš kresťanský krémár odhodlal sa k tomu, že svoj dom odpredá obci a licencie svojej sa zriekne, lebo mu sľúbili, že potom čo árendátor v obecnej kréme zostane naďalej.

Toto sa aj stalo dňa 10. novembra. Kontrakt urobili a tak vysokú árendu (2800 korún) ročite od nášho človeka vyšrobovali, že my, ktorí vidíme, jako ten čert v ľudskom tele žida aj naďalej v pokoji necháva, sme sa zdesili nad tým, že či pri tak vysokej árende náš človek vôbec vyžiť môže.

Tomu my ale tak chceme odpomôcť, že žida zanecháme a čo by aj za darmo dával, nepôjdeme ku nemu, lež budeme svoju krčmu a svojho človeka podporovať.

My sme mysleli, že s týmto je už celej veci koniec. Ale veru ani zďaleka. Čert nespál.

Židom sa to nevidelo, že náš katolík aj naďalej tu zostane. Začali teda zase toho čerta v ľudskom tele pokúšať a sľúbili o 100 zl, ročnej árendy viac, len aby už urobený kontrakt dajakým spôsobom hľadel zničiť.

Ten, ktorý je na všetko, čo je zlé a židovské, na svete hotový, našiel si v obecnom výbore židovskú väčšinu a ti potom uzavreli, že to, čo dňa 10. novembra urobili, za neplatné držia. S týmto chcú docieľiť to, aby sa aj obecná krčma dostala židovi do rúk. Oh, ale sa veľmi mýlia! Nenie dosť, že ste nám konzum na vnivoč doniesli, teraz by ste chceli aj s krčmou nám to isté urobiť?

Pevne ufame, že vrchnosť toto židovské uzavretie zruší a tých falšných ľudí, ktorí v jeden deň kontrakt podpísali a v druhý deň zase proti kontraktu appellátu tiež podpísali, ďalej počúvať nebude a kontrakt, ktorý je už raz urobený, za platný potvrdí. Veď čože chceme ešte? Však s takým osohom sa v celej Orave žiadna obec pochváliť nemôže! Čo sme mali doteraz? Či to katolíci katolíka zničiť majú? Čo sme mali zo žida za osoh? A čo sme dostali od tých, ktorí žida podporujú?

Kde spal vtedy ten pomstlivec, keď oravské panstvo núkalo obci krčmu za 4000 zl., ktorú ale on dopomohol židovi kúpiť a za ktorú si ten teraz 14.000 zlatých pýta?

Či vtedy tiež obci robil osoh?

Myslím ale, že je nateraz dosť. Jestli ale slávna redakcia dovoli a moje dopisy uverejní, tak aj druhý raz chytím pero do ruky aby som jedno-druhé napísal (Krátko zprávy uverejníme vďačne a sú nám vítané. R.), lebo tu máme dosť takých čiernych vecí, ktorým by sa mydla zišlo.

Ináčej my tuná ticho žijeme. vonkajších nepriateľov nemáme, ktorí by obec búrili. Náš ľud je dobrý, lenže málo číta. Budeme ale na tom, aby náš obľúbený «Kreštan» čím skorej vo väčšom počte sem dochodil. Veď je to náš časopis. Však sme my všetci do chlapa za nášeho ablegáta veľkomožného pána Bélu Csitáryho hlasovali. Mali sme to šťastie, že nás tohoto roku aj navštívil. Nech žije! Nech žije kresťanská ľudová strana!

S Bohom!

Jedon v mene viacerých.

Rozmary a žarty.

Zo školy.

V jednej magurskej škole vo Spiši sa nedávno nasledujúce stalo:

Kňaz opýtal sa jedného malého chlapca; Za koľko dní stvoril Pán Boh svet?

Chlapec: Za šesť!

Kňaz: A prečo?

Chlapec: Lebo sa mu tak páčilo.

Kňaz: A či by bol mohol Pán Boh svet aj za jednu hodinu stvoriť?

Chlapec: Áno, aj za jednu minútu.

Kňaz: A prečo?

Chlapec: Lebo je chlop!

Z jednej poľskej školy.

Kňaz: Koľko je osôb v jednom Bohu?

Dieťa: V jednom Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý.

Kňaz: A ktorá je z tých troch osôb najstaršia?

Dieťa: Boh Otec.

Kňaz: A prečo?

Dieťa: Lebo už má sivú bradu.

Knižná polica.

Veľmi vrele odporúčame nákladom Spolku sv. Štefana vydané, nasledovné diela:

1. **Cesta do pekla vedúca.** Cena 6 halierov.
2. **Hrdinská láska.** (Neslobodno luhaf.) Cena 10 halierov.
3. **Lurdské pamiatky.** Cena 40 halierov.
4. **Viera je od všetkého drahšia.** Cena 16 hal.
5. **Betka Škvarák.** (Nehraj sa so šťastím.) Cena 6 halierov.
6. **Slepý kôň.** (Boh zaplatí každému.) Cena 6 hal.
7. **Životopis pápeža Piusa X.** Cena 12 halierov.
8. **Maj chrám Boží v úctivosti.** Cena 6 halierov.
9. **Skrytý poklad.** (Časté sväté prijímanie.) Cena 16 halierov.

Objednať možno vo Spolku sv. Štefana (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Spisy redakcii zaslané.

Pútnik svätovojtešský. Kalendár pre katolíckych Slovákov v Uhorsku, vdaný Spolkom svätého Adalberta (Vojtecha) na priestupný, 366 dní majúci rok po narodení Krista Pána. 1903. Ročník XXXVII. Redaktor Martin Kollár, správca spolku, číslo podielových kníh 96. Nákladom Spolku sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Tento ročník kalendára «Pútnika» vychádza s povolením najdôstojnejšej arcibiskupskej vrchnosti ostrihomskej.

Dennica. Ženský a rodinný list pre poučenie a zábavu. Redaktorka Terezia Vansová. Vychádza každý mesiac raz. Na rok predpláca sa 3 koruny. Do Nemecka 4 koruny. Do Ruska 2 ruble. Pre Ameriku 1 dollár. Pre ostatné cudzozemsko 5 korún. — Vydáva Fr. Votruba v Pešti (Budapest, VIII., Rákóczi-tér 3.), kam sa majú predplatky zasielať.

Slovenský divadelný ochotník. Sväzok XXVII, *Honorár.* veselohra vo dvoch dejstvách. Napísal Pavel Socháň. Turč. Sv. Martin. Tlačou a nákladom Knihtlač. úč. spolku. 1907. Cena 40. halierov.

Posol Božského Srdca Ježišovo časopis, obrazmi okrášlený k rozmnoženiu úcty božského Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave (prešporská stolica) mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 koruna 60 halierov. Pre Ameriku 3 koruny. Pre Rusko 2 koruny 50 halierov

Strom Serafický. Mesačník pre údov III. rádu sv. Františka a Armády sv. Križa. Zodpovedný redaktor a majiteľ Karol Zsekó, farár jablonický (Nyitra-Jabloniec) Predplatné na celý rok 1 koruna 50 halierov. Predplatky a dopisy sa zasielajú: Redakcia «Strom Serafický» Nyitra-Jabloniec. S povolením cirkevnej vrchnosti v Ostrihome.

Slovenský a maďarský a maďarský a slovenský slovník, zostavil dr. Adolf Pechány, vo dvoch sväzkoch. Oba sväzky, ktoré už boli veľmi potrebné, vydalo knižkupectvo Vilhelma Lauffera (Bratia Révai, literárna učastinárska spoločnosť.) Cena je iavná. Každý sväzok osobito broširovaný stojí 2 koruny 50 halierov, v plátne viazaný 3 koruny 20 halierov. Obidva sväzky spolu broširované 5 korún, v plátne viazané 6 korún. Objednávky nech sa zasielajú na adresu: Révai Testvérek. Irod. Intézet r. t., Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Odkazy redakcie.

P. J. K. Sz. Daj Boh šťastlive sviatky!
Drotár v Berne. Škoda sa bolo nad tým vyobra-
ním telafa pohoršit, ved to nebol váš obraz.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok ... .. 4 koruny
na pol roka ... .. 2 koruny
na štvrt roka ... .. 1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výš-
označené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 18. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. Pšenica: tiská K 24·80—26·40, stolnobelehradská K 25·10—26·05, peštianska K 24·95—26·70, banátska K 25·00—25·80. — Raž: prvotriedna K 23·95—24·25, druhotriedna K 23·75 do 23·90. — Jačmeň: prvotriedny K 15·90—16·10, druho-

triedny K 15·70—15·90. — *Ovos*: prvotriedny K 17·05—17·35, druhotriedny K 16·55—16·85. — *Proso*: K 12·00—12·30. — *Kukurica*: Kor. 14·80—15·00. — *Repica*: K 34·50—36·00.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	19·70	19·50	19·30	19·00	18·80	18·40	18·00
		č.	7	7 ^{1/2}	8		
		K	17·20	15·70	10·50		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 7·00, hrubé K 7·20.

Ďatelinové semä: čistené K 156·00—166·00, lucerna čistená K 150·00—158·00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 4·50—4·70, žlté K 5·10—5·30 za 100 kilov.

Strova: Fazuľa veľká biela K 17·00—18·00, miešaná strakavá K 13·00—14·00. — *Hrach*: nelúpaný K ————, lúpaný K ————. — *Šošovica*: čistená K 45·00—75·00. — *Konopné semä*: K 26·50—27·50. — *Mak*: K 85·00—86·00. — *Rasca* (kmin): Kor. 102·00———. Všetko po 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 49·50—50·00, srbské (100 kusové) K 35·50—36·00.

Lekvár: srbský K 37·00—37·50, slavonský K 57·00 do 57·50 za 100 kilogr.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 38·50, fiumánsky White-Star (***) K 32·50 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 76·50 do 77·00, kockový K 78·50—79·00, žltý K 76·50—77·00 za 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 146·00—147·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 110·00—111·00, 3-kusová K 113·00—114·00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom K 164·00 do 165·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 54·00—54·50.

Vajcia: prima uhorské K 105—110, podlejšie K 95 do 98 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2·30—2·50, k vareniu K 1·10—1·20. syr 12—20 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy kŕmené K 1·00—1·15 kilogr.; kurence k smaženiu K 1·30—1·50, kurence k pečeniu K 2·00—2·80, sliepky na polievku K 2·70—3·00 za jeden pár.

Lámky

a pakostnice bolesti, pichanie choroby svalov netrapia nás viacej čo potrebujeme istého uspechu Fellerov Elsa-fluid. Tuct na prábu 5 K franko. Objednajte u V. Eugena Feller. Stubica, Kostolná ulica 18. (stol. Záhreb.)

Ida.

Ziadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zaslem moj, v slovenskej reci bohate ilustrovaný cennik, ktorý viac než 3000 obrazov obsahuje rozličných hodin, zlatých a strieborných predmetov ako aj hudobných nástrojov. — Svajcarsko pôvodný systém Roskopf patent K 5, Registrované osvetlenie Roskopf nikel remontoar K 7.

I. hodinová fabrika cis a k. dvorný doposielať

Hans Konrád Brůx No. 400 (Cesko.)

Ježišek 1907!

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchú zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 90 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydlíčky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 cedidlo k čaju,
- 1 kus ajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 90 kr.

Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a vul len 6 zl. 90 kr. v najlavnejšej cene je k dostaniu Amerikánske a patentirované striebra je jedna s vonku a s nutra biela kova, ktorá striebornú farbu aj 25 rokov udrží začo ja garantirujem. Svedectvom tomu, že tento oznam **není klamstvo** zavazujem sa bar komu, komu sa naradie nepai peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodlnú príležitosť použiť žeby si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je, ďalej do každej lepšej domácnosti príliš je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod WIEDEN, II., Rembrandstrasse 19R. Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v posaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydlíacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisíce uznatúcich listov:

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koležvár barón Bánffy jeho ex-
Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvršie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadám Vas, raďte i mne dvojto takýchto nábytkov, po 6 zl. 50 kr. poslať.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg. Zasielku som obdrál, veľmi som spokojný a budem to aj drulým odporúčať.

Andrej Lehóczky kanonik a farár Zemplén-Szinna S dôrobom sme veľmi spokojní a prosíme o novú zasielku. Predstavená ústavu Mariánskeho. Bud pest, IX., Soroksárska ulica 86.

Pri objednavkách na naše

ohlasy, prosíme odvolávať

sa vždy na náš časopis.

Poviete moju tľstú lica, lica... a som malý chlapec predsa, to len - ktorá duša by sa nardala: Kathreinerova Kneipp - sladová káva 'šimla'!

Opravdová je len v originálnych balíčkoch s menom **Kathreiner.**

Tá silná bôbková káva nemá sa piť bez nemišania! **Kathreinerova Kneipp sladová káva** sa jedine dokázala za najlepšiu dôdavok, ktorý ľahko stravuje, posilňuje a zdravou činí krv.

Deti sa majú len na **Kathreinerovú** navykať.

Majetok na predaj

V najúrodnejšom kraji na žito Antunovacu v obci Marinosele, neďaleko stolicy Pozerega, majetok pozostávajúci z 42 kat. jochov, 14 kat. jochov pasienku, 13 kat. jochov žitom zasitého polá. 10 kusov dojných kráv, 3 kone, 2 ošípané, bydlisko s pobočnými stavaniami, semeno k jarnému siatu, 16 kat. jochov príslušnosti hory, seno, slama s celým hospodarským zariadením na predaj sú pre nedostatok čelade. Cena 17 500 zl. Polovica ceny pri 4% úrokov moze ostať na majetku. Bližšiu zpravu podáva Michal Polák. Antunovác. Železničná stanica Poljana.

Lacné české perie.

5 kilo nové tmavé driapané 12 kor.

Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor.

Biele ako snah

mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpät prijati je pod touti vynnimkou dovoleniestli sa pošto é útraty vynahradia. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Cechy.)

Oznamy prijíma administracia

„KRESTAN“

Budapest, Szentkirályi-ulyca 28.

Profi lámke a pakostnici od mnoho desaťročia najuspešnej potrebuje sa cbyrný **KRIEGER-ov**

REPARATOR

Nevyhnutelny domovy liek! Velka flaska 2 kor. Malá flaska 1 kor. **Varu me sa padelania!** Havný sklad: „Korona - lekárň“ Budapest, Kalvinplac. (Roh Baross-u.) Poštova zasielka denne.